

1869

M. MATSAKIS

ATHENS HILTON GALLERY JUNE, 7-23 1968

Τὸ ζωγραφικὸ ἔργο τοῦ ΜΙΚΗ ΜΑΤΣΑΚΗ, στὸν γνώστη τῶν εἰκαστικῶν πραγμάτων, προκαλεῖ μὴν ἔντονη ὀπτική ὀμίλια. Ἐνα ψυχικὸ δηλαδὴ διάλογο, ποὺ γονιμοποιεῖται στὴν σιγή τοῦ ἑαυτοῦ μας.

Ἴσως γιατί ὁ Μαιτσάκης ἀντιλαμβάνεται τὴ ζωὴ σὰν μιὰ συνολικὴ αἴσθησι, μιὰ ἐνότητα καθολικὴ, ὅπου τὰ ὅρια ἀνάμεσα στὸν ἐσωτερικὸ καὶ ἐξωτερικὸ κόσμο εἶναι ἀδιάρρηκτα συνδεδεμένα.

Ἡ μεθοδολογία τοῦ χωρισμοῦ, ποὺ ὑψώνει φραγμοὺς ἀνάμεσα στὸ ὑποκειμενικὸ καὶ τὸ ἀντικειμενικὸ, ποὺ τόσες ἀντιμαχόμενες δοξασίες γεννᾶ, στὶς μέρες μας, πάνω στὴ τέχνη, δὲν βρίσκει ἔδαφος ἀνάπτυξης στὸ ζωγραφικὸ ἔργο τοῦ Μαιτσάκη. Βασικὴ του πίστη εἶναι πὼς ὁ καθημερινὸς βίος, ποὺ συγκροτεῖται ἀπὸ ἀπειρα καὶ πολύμορφα προσωπικὰ καὶ ὁμαδικὰ στοιχεῖα, μὲ τὶς ἀπωθήσεις του ἢ τὶς παραδοχές, εἶναι τὸ οὐσιῶδες, — τὸ πρωταρχικόν —, κύτταρο, ποὺ διαμορφώνει τὸν ἐσωτερικὸ κόσμο τοῦ ἀνθρώπου. Κι ἀπ' αὐτὴ τὴν αἰτία, ἡ κάθε καλλιτεχνικὴ δημιουργία δὲν μπορεῖ, μὰ καὶ δὲν πρέπει, ν' ἀπομακρυνθεῖ ἀπ' αὐτὰ καὶ νὰ τ' ἀγνοήσει.

Κι αὐτὴ ἡ τοποθέτησι τῆς ψυχῆς ἰσχύει ἰδιαίτερα γιὰ τὸν κλάδο τῆς ζωγραφικῆς, πού, σὰν ὀπτικὴ τέχνη, εἶναι μετουσιωμένος ἀντικατοπτρισμὸς τῶν ἐξωτερικῶν συνθηκῶν πάνω στὴ συναισθηματικότητά τοῦ καλλιτέχνη.

Μεταθέτει δηλαδὴ μὲ τὴ τέχνη του τὰ ὕλικα σύνορα τῆς ζωῆς σὲ ποιητικὰ ξεσπάσματα καὶ νοητικὲς καταστάσεις, πάντα ὅμως συνδεδεμένα μὲ τὸν φυσικὸ ἐρεθισμὸ, ποὺ τὰ προκαλεῖ.

Ἀπ' αὐτὸν τὸν διάλογο, ποὺ προκαλεῖ τὸ ἔργο τοῦ Μαιτσάκη, προκύπτει ὅτι ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ προχωρεῖ πέρα ἀπ' τὰ γνωστὰ καὶ ἐλεγχόμενα μέτρα, νὰ μὴ σταματᾷ στὸ συμβατικὸν ἐθισμὸ, ἀλλὰ, παρὰλληλα καὶ νὰ μὴ περνᾷ στὶς ἀκρότατες θέσεις ἐνὸς ἀνεξέλεγκτου ὑποκειμενισμοῦ.

Γι' αὐτὸ, τὸ μήνυμα ποὺ μᾶς φέρνει τὸ ἔργο του εἶναι μιὰ ἰσορροπία ἀνάμεσα στὶς δυὸ ἀξίες, τὸ πραγματικὸ καὶ τὸ ποιητικόν. Τὸ φανταστικόν στοιχεῖο στὴν τέχνη του εἶναι ἀπόρροια τῆς ποιητικῆς του διάθεσης, ποὺ τοῦ γεννᾷ ἢ βαθειὰ αἴσθησι γιὰ τὴ χαρὰ τῆς ὑπαρξῆς. Αὐτὸ, τὸν προφυλάσσει ἀπ' τὴν προσχώρησι στὶς βίαιες ἀναζητήσεις τοῦ ἀπόλυτου φανταστικοῦ καὶ τοῦ ἐξωκοσμικοῦ, ποὺ μποροῦν νὰ οδηγήσουν ἢ στὸ ἀπειρο ἢ στὸ μηδέν. Προτιμᾷ τὴν ἤρεμη καὶ πνευματοποιημένη ἀφήγησι τῶν καλλιτεχνικῶν συμβάντων, τὴν συνδεδεμένη μὲ τ' ἀντικείμενα ποὺ τὴν προκαλοῦν, πάντα μὲ μιὰ ἐνδόμυχη αἰσιοδοξία γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸν ἄνθρωπο.

Ἐπάρχει ἐπομένως στὸ ἔργο τοῦ Μαιτσάκη μιὰ ψυχικὴ ὑγεία καὶ μιὰ φιλοσοφικὴ τοποθέτησι καὶ ὅταν συναντᾶται κάποια πλανώμενη πικρία στὸ ἔργο του, τοῦτο εἶναι ἡ ἀπροσδιόριστὴ ἐκείνη θλίψη, ποὺ γεννιέται στὴν ψυχὴ μας μπροστὰ στὴν αἰωνιότητα τῆς φυσικῆς πραγματικότητος καὶ στὴν πρόσκαιρη ὑποκειμενικὴ μας ὑπαρξί.

ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

... «Ο Μ. παραμερίζει τα χρωματικά παιχνίδια του ήλιακού φαινομένου και πηγαίνει πρὸς τὸ ἀντικείμενο μὲ τὴ διάθεση νὰ νοιώσῃ τὸ ψυχικὸ του στοιχεῖο... Κάμνει φιλοσοφία στὸ τοπίο, στὸ περιστατικὸ τῆς ζωῆς καὶ καταφέρνει νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὸ στοχασμὸ του. Ὁ λυρισμὸς του δὲν τὸν ὀδηγεῖ σὲ μιὰν ὑποτίμησιν τοῦ ἀντικειμένου, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ χέρι του μὲ δυνατὴν ὑλικότητα, οὔτε σὲ ὑπερτροφικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀκαθόριστου ὑποκειμενισμοῦ...»

ΑΓΓ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ, «Ἐργασία»

... «Χειρίζεται τὰ λάδια του μὲ εὐχάριστὴν ἐλαφρότητα ἀκουαρέλλας...»

ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ «Ἐλ. Βῆμα»

... «Μὲ ζωγραφικὴν ἀπλῆ καὶ εἰλικρινῆ, ἔχει δοθεῖ στὸ θέαμα τοῦ νοητοῦ κόσμου καὶ κατορθώνει μὲ τὴν ποιητικὴ του διάθεση νὰ κἀνῃ ἐνδιαφέρον ἐκεῖνο ποὺ ἀφήνει ἀπαθῆ τὸν θεατῆ, ποὺ εἶδε τὸ ἴδιο πρᾶμα, νὰ ὑποβάλλῃ τὴ μυστικὴ του ὁμορφιά καὶ νὰ ἐμφανίξῃ τὸν ἰδιαιτέρου του χαρακτῆρα...»

ΔΙΟΝ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

... «Ξαναβρίσκουμε τὴν πολύτιμη εὐκαιρία νὰ σταθοῦμε μπροστὰ σ' ὄριμες σελίδες, γεμάτες ἐσωτερικὸ νόημα, δουλεμένες καὶ στὴ σύνθεσιν καὶ στὸ χρῶμα, ἱκανὲς νὰ ξυπνήσουν πολυσύνθετες ἀπηχήσεις στὴν ὑπαρξή μας...»

Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ «Ἡρώια»

... «Ἐνας ζωγράφος μὲ ἔμπειρο μάτι ποὺ ξέρει νὰ διακρίνῃ τὸ ἐνδιαφέρον — ζωγραφικὰ — θέμα, ποὺ τοποθετεῖ τοὺς τόνους του σωστά, ποὺ ξέρει νὰ στήσῃ τὸν πίνακά του... Μερικὰ ἐξαιρετὰ ἔργα του ἔχουν μιὰ ζωγραφικὴ πληρότητα καὶ γοητεία ποὺ πάει πολὺ πέρα ἀπὸ τὸ θέμα...»

Μ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ «Βῆμα»

... «Ἡ πρώτη ἐντύπωση ποὺ ἀποκομίζει κανεὶς, ἀνεξάρτητα ἂν συμφωνῆ ἢ ὄχι μὲ τὶς καλλιτεχνικὲς ἀντιλήψεις τοῦ ζωγράφου, εἶναι πὼς πρόκειται γιὰ μιὰ τίμια καὶ εἰλικρινῆ δουλειὰ καὶ αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ πρέπει νὰ ἐκτιμηθῆ, γιὰτὶ σπανίζει συνήθως στὴν ἐποχὴ μας. Σύμφωνα μὲ τὸ ὄραμά του, ὁ Μ. μᾶς δίνει τὴν ποιητικὴ ὄψιν τοῦ κόσμου, προσπαθεῖ καὶ συχνὰ τὸ κατορθώνει μὲ λεπτὴ εὐαισθησία καὶ λιτότητα, ν' ἀποτυπώσῃ μιὰ φευγαλέα ἐντύπωση, ἓνα γραφικὸ νησιώτικο τοπίο, χωρὶς νὰ πολυεπιμείνῃ στὸ λεπτομερειακὸ στοιχεῖο...»

ΤΩΝΗΣ ΣΠΗΤΕΡΗΣ, «Ἐλευθερία»

... «Στὸ συγκρατημένο ὕψος του, ὁ Μ. ἔχει κατορθώσει νὰ φτάσῃ μιὰν ὀριμότητα μὲ τὴν λιτὴ κυριαρχία ποὺ τὸν διακρίνει στὴν χρησιμοποίησιν τῶν μέσων του. Πυκνὴ καὶ ἄνετη σύνθεσις χαρακτηρίζει τὰ τοπία, ποὺ ἀποτελοῦν κυρίως τὰ θέματά του. Ὁργανώνει τὸν χῶρο του σταθερά, μὲ πλούσια πλαστικὴ αἴσθησιν, ποὺ πειθαρχεῖ στὴ μετρημένη ἐλλειπτικότητα τῆς ἐκφράσεως. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, χωρὶς νὰ προβάλλεται, συγκρατεῖ τὴ ζωγραφικότητα τοῦ ἐλευθέρου χρώματος σὲ μιὰ διακριτικὴ ἐνότητα τοῦ ρυθμοῦ.

Τὸ φῶς του στὸ ὑπαιθρο εἶναι ἤρεμο, μαλακό. Ἀνάλογα χειρίζεται χωρὶς πολὺ βάρος, τὴν ὕλη τοῦ λαοῦ. Χρησιμοποίησε μιᾶς ἐκτεταμένης γκάμας οὐδετέρων, τὸν βοηθᾷ νὰ ἰσορροπήσῃ τὴ διαύγεια τῆς ἀτμόσφαιρας μὲ τὴν πλαστικὴ στερεότητα τοῦ ἐδάφους. Συγχρόνως διαφυλάττει τὴν ἔντασι πού δίνει στὸ τοπίο τὸ ἀπλετο φῶς, μέσα στοὺς λίγους, ἀλλὰ σωστὰ ἐνορχηστρωμένους καθαροὺς τόνους του, πού ἐξαίρουν καὶ χαρακτηρίζουν τὴν χρωματικὴ του αἴσθησι...»

ΕΛΕΝΗ ΒΑΚΑΛΟ «Τὰ Νέα»

... «Συχᾶ ἐσκεπτόμουν πὼς τὰ ταπεινὰ καὶ τὰ ἐφήμερα ἔχουν δικαίωμα καὶ αὐτὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Παράδεισο. Ὁ Γκαίτε ἐξῆρε τὴν ιδιότητα τοῦ Γάλλου νὰ προσδώσῃ εἰς τὸ ἐφήμερον ἀξίαν αἰωνιότητος. Ὁ Μ., εἰς τὴν καλλιτέραν του ἐκδοχὴν, εἶναι ἕνας τέτοιος τεχνίτης. Κάποιοι πίνακες του εἶναι λαμπρὰ ἔργα, ὅπου τὸ ἐφήμερο τείνει, ὡς πρὸς τὸ ἰδεατὸ τέρμα, στὸ αἰώνιο... Ἡ τελευταία μου μελέτη τοῦ ἔργου του, μοῦ φανέρωσε πὼς τὸ σχέδιο τοῦ Μ. εἶναι τὸ θεμέλιο τῆς ζωγραφικῆς του. Ἡ τέλεια καὶ ἀδρῆ διαγραφή τοῦ περιγράμματος, πού εἶναι ἡ θεμελιακὴ περιβάλλουσα τοῦ ὅλου καὶ ὅπου ἐντὸς τῆς οἱ καθ' ἕκαστα γραμμὲς τοῦ ἀντικειμένου, ἐξ ἴσου τέλειες ὅπως τὸ περίγραμμα, τὸ ἀπεγάρδιαστο τοῦτο σύνολο, μοῦ φάνηκε ὡσάν νὰ ζητᾷ τὸ χρῶμα, ὡσάν νὰ τὸ προεικάζει... Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ περιγράμματος ἔρχεται τὸ χρῶμα, τοπικὸ καὶ πηχτὸ ἐδῶ, συμμιγόντας πάντα μέσα του τὴν ἐπήγεια τῆς ἀτμόσφαιρας. Κι ἡ ἀνάλαφρη, ἀλλὰ ἀληθινὴ πάντα σὲ χρῶμα καὶ τόνο πινελιά, ξέρει, ἀπὸ τὸ πρῶτο πλάνο, νὰ πορεύεται πρὸς τὸ ἀπώτερο τοῦ πίνακος βάθος, ὡσπου νὰ ταυτισθῇ ἐκεῖ διαφανῆς, ἀλαφριά, ἀνάερη μὲ τῆς ἀτμόσφαιρας τὸ χρῶμα...»

ΔΗΜ. ΠΙΚΙΩΝΗΣ «Ἡ Μάχη» Κύπρου, 1964

Σπούδασε στὸ Παρίσι, — στὴν Grande Chaumière — καὶ στὸ Μόναχο, — στοῦ Hoffmann καὶ τὴν Ἀκαδημία Καλῶν Τεχνῶν.

Διετέλεσε Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως «Ἐλεύθεροι Καλλιτέχναι», Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἑνώσεως Σωματείων Εἰκαστικῶν Τεχνῶν, μέλος τῆς Κριτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Ἐφορος τῶν τριῶν πρώτων Πανελληνίων, Ἐφορος τῆς Στέγης Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἀναπληρωματικὸν μέλος τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης. Καλλιτεχνικὸς Σύμβουλος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τοῦ 1954.

Ἐργασία του ἐξέθεσε σέ: 23 ἀτομικῆς του ἐκθέσεις στὴν Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Χαλκίδα, Ἀλεξάνδρεια, Κάιρο, Λευκωσία, Λεμησό. 10 ὁμαδικῆς, — 6 τῶν «Ἐλευθέρων Καλλιτεχνῶν», τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, 3 τοῦ Groupement de l'Atelier Ἀλεξανδρείας. 9 διεθνεῖς, μεταξύ τῶν ὁποίων Biennale di Venezia, Salon International du Caire, Arts Décoratifs τῶν Παρισίων, Σίδνεϋ Αὐστραλίας, Biennale τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἔργα του βρίσκονται σὲ ἰδιωτικὲς συλλογῆς καὶ Πινακοθήκες στὴν Ἑλλάδα, Κύπρο, Αἴγυπτο, Ἀγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Ὀλλανδία, Σουηδία καὶ Ἡνωμένες Πολιτεῖς Ἀμερικῆς. Τοιχογράφησε καὶ διακόσμησε ὀρθόδοξους ναοὺς τῆς Ἑλλάδος, Αἴγυπτου καὶ Η.Π.Α.

Μένει στὴν Ἀθήνα, Κονδυλάκη 8, τηλέφωνο: 281.637.

Studied in Paris' Grande Chaumière and in Munich at Hoffman and the Academy of Fine Arts. Presented his work in 23 private shows and participated in 19 Group and International Art Exhibitions in Greece and abroad, among which 6 Panhellenic, Venice Biennale, Arts Décoratifs of Paris, Sydney and Biennale of Alexandria.

Painted mural frescoes and icons in Greek-orthodox churches in Greece, Egypt and United States of America. Awarded with the Cross of St. Marc of the Greek Patriarcat of Alexandria.

Paintings of him are to be found in numerous private collections and Art Galleries in Greece, Cyprus, Egypt, England, France, Germany, Holland, Sweden and United States.

The work of MICKY MATSAKIS provokes, to the connoisseur of the fine arts, an intense visual talk, a dialogue of the soul, fecundated in the silence of our ownself, may be because Matsakis understands the life as an entire sensation, a global unity, where the limits between the inner and the outer world are infrangibly tied together.

The process of dividing, which raises barriers between the subjective and the objective and creates so many opposed doctrines upon the art in our days, does not find an adequate ground in the work of Matsakis. His deep belief is that the everyday life, which is constituted by infinite and multiform personal and collective elements, with its repulsions or its acceptances, is the substantial, — the primordial —, cellule that forms our inner world. And, for this reason, every artistic creation cannot and must not keep off and ignore these elements.

This disposition of soul is of value especially for the painting, which, as an ocular art, is a transubstanciated mirage of the exterior conditions upon the sentimentality of the artist. Thus, he transposes with his art, the material borders of the life to poetical burstings and intellectual situations, connected, however, with the natural excitement which provokes them.

From this dialogue, caused by the work of Matsakis, it results that the artist must advance beyond the known and controllable measures, not stop before the conventional habit and, in the same time, not pass to the extreme positions of an out of control subjectiveness.

Therefore, the message brought by his work, is an equilibrium between two values, the real and the poetical. The imaginary element in his art is the consequence of his deep feeling for the enjoyment of the existence. This prevents him from the adhesion to the violent researches of the absolutely illusory and the extracosmic, which may lead either to the infinite or to the nihility. He prefers the quite and spiritualised narration of the artistic events,—a narration, connected however with its natural causes,—but always with an inward optimism for the life and the man.

We find consequently, in the work of Matsakis, a health of soul and a philosophical position; and whenever one meets a certain strolling bitterness, this is due to that indefinite sadness felt before the eternity of the natural reality and the precariousness of our existence.

NICOS ALEXIOU

